REGIOVISIE 2028: scenario's voor samenwerking tussen gemeenten en GR JW

Voorsorteren op maatschappelijke veranderingen

Lokale sturing op kwaliteit

Regionale sturing op kwaliteit

De Dorpscoöperatie

Keuzes: lange termijn, gemeentespecifiek, taakgericht & innovatie op eigen kracht.

1. **Onafhankelijke lokale koersbepaling:** de gemeente ontwerpt haar eigen, toekomstbestendige visie op het sociaal domein, afgestemd op de specifieke demografie en behoeften van de eigen inwoners.
2. **Proactieve transformatie op eigen voorwaarden:** proactieve transformatie binnen het eigen gemeentelijke kader. Gerichte investering in voorkomen van zorgvraag met eigen lokale voorliggende veld, de basisondersteuning inclusief preventie.
3. **Prestatiegestuurde inkoop en regie:** de gemeente formuleert scherpe maatschappelijke KPI's en prestatie-eisen richting aanbieders, gericht op uitstroom, zelfredzaamheid en effectiviteit en rekent hierop af.
4. **Data-gedreven lokale sturing :** besluitvorming en beleidsaanpassingen baseren zich op hoogwaardige lokale data, trendanalyses en effectmetingen van ingezette interventies, door lokale arbeid gemaakt en geanalyseerd.
5. **Lokaal eigenaarschap van transformatiebudgetten:** financiële reserves en transformatiemiddelen worden binnen de eigen gemeentelijke begroting ingezet om innovatie en hervormingen aan te jagen.
6. **Strikte sturing op lokale zorginfrastructuur:** de inrichting van de wijkteams en de toegang tot zorg worden strak geregisseerd vanuit het gemeentelijke beleidskader en de lokale verordening.
7. **Maximale invulling van het raadsmandaat:** de gemeenteraad treedt op als actieve opdrachtgever van de transformatie en controleert scherp op het behalen van de vastgestelde lokale doelen.
8. **Selectief en voorwaardelijk opschalen:** samenwerking met omliggende gemeenten vindt alleen plaats op projectbasis, mits het de eigen lokale visie versterkt en de eigen regie niet aantast.
9. **Inwonerperspectief:** De gemeente mist schaalgrootte om specialistische zorg op kwaliteit en continuïteit te garanderen. Regionale samenwerking is noodzakelijk voor kwalitatieve en duurzame inkoop. Landelijke wetgeving vereist dat de inkoop van jeugdzorg op regionaal organisatieniveau gebeurt.

Houston: het regionale kennis- & stuurcentrum

Keuzes: lange termijn, bovenlokaal, taakgericht & datagedreven regie.

1. **Datagestuurde regionale sturing:** de GR ontwikkelt een hoogwaardig regionaal data- en dashboardcentrum om trends, zorgstromen, effectiviteit en financiële ontwikkelingen scherp te voorspellen samen met partners, zoals Inzicht & Impact.
2. **Uniforme regionale zorginfrastructuur:** een gestroomlijnd, regionaal dekkend aanbod van gespecialiseerde hulp en ondersteuning met eenduidige categorieën, protocollen en kwaliteitsnormen. Aansluiting op regionaal organisatieniveau (zoals onderwijs, medici) en landelijke normen.
3. **Proactieve aansluiting en sturing op landelijke hervormingsopgaven:** GR JW ontwikkelt zich tot het Kenniscentrum van Midden-Holland op jeugd en Wmo en vertaalt landelijke hervormingsopgaven (zoals de Hervormingsagenda Jeugd, IZA/AZWA, Nationaal actieplan dakloosheid, Inclusief Onderwijs) naar een gestructureerd regionaal uitvoeringsplan.
4. **Inhoudelijke scherpte op zorgkwaliteit en effect:** contractering en toezicht richten zich op wetenschappelijk onderbouwde zorginterventies, aantoonbare effectiviteit van ingezette hulp. Professionalisering en verdieping mogelijk in de sturing op zorgaanbieders.
5. **Gezamenlijke kennisinvesteringen:** onderzoek, innovatie en de scholing van bijvoorbeeld wijkteams op het gebied van specialistische problematiek regionaal georganiseerd en gefaciliteerd.
6. **Scherpe scheiding tussen strategie en uitvoeringsmandaat:** GR JW ontwikkelt zich tot regionaal centrum met mandaat voor de operationele voorbereiding. Zij monitort continu de uitvoering en adviseert het bestuur met onderliggend transparante en vergelijkbare cijfers.
7. **Transparante en vergelijkbare verantwoording:** gegevens uit de deelnemende gemeenten op eenduidige wijze verzameld. Benchmarken en onderling leren op basis van feiten mogelijk. Sturing op contracten door gelijkheid en transparantie op kwaliteit en effectiviteit.
8. **Gecoördineerde raadsinformatie:** de vijf gemeenteraden ondersteunt GR JW met uniforme, kwalitatieve rapportages en analyses om kaderstelling en sturing op regionaal niveau efficiënt te maken.
9. **Inwonerperspectief:** Uniforme en regionale inkoop van hulp en ondersteuning vergroot de toegankelijkheid, kwaliteit en duurzaamheid van de hulp waar lokale wijkteams en hulpverleners indien nodig naar verwijzen.

De Wijkwinkel

Keuzes: korte termijn, gemeentespecifiek, taakgericht & beheersmatig.

1. **Focus op eigen gemeente:** lokaal mandaat is leidend. Beleid, uitvoering en middelen ingericht op specifieke behoeften en prioriteiten binnen de eigen gemeentegrens.
2. **Nadruk op basistaken:** focus op rechtmatig en tijdig uitvoeren van de wettelijke verplichtingen uit de Jeugdwet en Wmo. Welzijn en zorg zijn beperkt tot formeel vereiste. Het gaat hierbij alleen om toeleiding naar zorg; inkoop van jeugd en Wmo zijn belegd bij GR JW.
3. **Casus- en dossierbeheersing:** de dagelijkse sturing is gericht op het verwerken van de aanvragenstroom, terugdringen van lokale wachtlijsten en bewaken van individuele cliëntprocessen.
4. **Strikte budgetbeheersing lokaal:** financiële beheersing vindt plaats binnen het eigen gemeentelijke budget. Elke uitgave wordt vooraf getoetst aan het lokale plafond en de directe rechtmatigheid.
5. **Klassieke opdrachtgever-opdrachtnemerrelatie:** aanbieders van hulp en ondersteuning aangestuurd en afgerekend op basis van prestaties, volume, declaraties en urenverantwoording.
6. **Incidenteel en functioneel opschalen:** bovenlokale samenwerking uitsluitend wanneer wetgeving dit verplicht of wanneer een dossier lokaal niet (meer) af te handelen is.
7. **Beperkte lokale democratische sturing:** de gemeenteraad stuurt direct op de operationele cijfers, lokale verordeningen en de rechtstreekse uitvoering door het lokale wijkteam. Dit kan echter maar zeer selectief; op jeugd en maatschappelijke zorg vereist landelijke wetgeving regionaal organisatie- en sturingsniveau.
8. **Pragmatische beheersing van de dagkoers:** langetermijnvisie(s) is ondergeschikt aan directe beheersbaarheid van de zorgvraag van vandaag en de financiële stand van zaken van dit begrotingsjaar.
9. **Inwonerperspectief:** De beperkte schaalgrootte van een individuele gemeente maakt het garanderen van beschikbare kwalitatieve en toegankelijke hulp onvoldoende mogelijk. Inwoners die door kwetsbaarheid hulp en ondersteuning nodig hebben raken in een kwetsbare positie doordat er onvoldoende regie is op kwaliteit van specialistische hulp en ondersteuning.

De Regionale Contractfabriek

Keuzes: korte termijn, bovenlokaal, taakgericht & administratieve beheersing.

1. **GR JW als efficiënt uitvoeringsorgaan:** de Gemeenschappelijke Regeling (GR) heeft een puur functionele opdracht: het gebundeld inkopen, contracteren en administratief afwikkelen van zorg. Administratieve druk gelijkmatiger verdeeld voor zowel gemeenten als partners & zorgaanbieders.
2. **Focus op de zware en specialistische segmenten:** regionale krachtenbundeling alleen ingezet voor de inkoop van hoog-specialistische, zeldzame of dure zorgvormen (zoals gespecialiseerde jeugdhulp en beschermd wonen).
3. **Juridische en financiële rechtmatigheid:** sturing binnen de GR is primair gericht op rechtmatige aanbestedingen, strakke contracten, declaratiecontrole en het voorkomen van rechtstreekse financiële risico's.
4. **Lokaal behoud van beleids- en sturingsvrijheid:** de GR onthoudt zich van inhoudelijke beleidsvisies; elke deelnemende gemeente bepaalt zelfstandig haar eigen lokale sociale beleid en toegang. Beleid op landelijke hervormingsopgaven voor gemeenten ontwikkelen de deelnemende gemeenten individueel.
5. **Markt- en volumebeheersing door schaalgrootte:** het bundelen van de inkoopkracht van meerdere gemeenten om tarieven te normeren en marktposities tegenover aanbieders te verstevigen. Andersom betekent dit versobering van administratieve druk voor de zorgaanbieders en partners omdat er niet voor elke gemeente aparte contracten zijn.
6. **Lage overhead en sober regionaal apparaat:** de regionale organisatie wordt zo klein en sober mogelijk gehouden en richt zich uitsluitend op haar gealloceerde taken in de P&C-cyclus.
7. **Toetsing via formele P&C-instrumenten:** gemeenteraden beïnvloeden via het klassieke instrumentarium van zienswijzen op de regionale begroting en de jaarrekening.
8. **Volgend aan landelijke wet- en regelgeving:** de GR richt zich op de correcte uitvoering van landelijke kaders en hervormingsafspraken zonder hier zelf bovenlokale ambities aan toe te voegen.
9. **Inwonerperspectief:** De gemeente sluit aan bij de lijn van Vereniging van Nederlandse Gemeenten: wees lokaal scherp, toegankelijk en proactief bij de oppak van hulpvragen van inwoners en richt je uitvoering hierop in. GR JW haakt hierop aan door specialistische zorg toegankelijk te houden voor mensen in een kwetsbare positie.

Reageren op maatschappelijke veranderingen